

CRIDA DE L'APLEC

DE LA ROSA A LURDES I AL CASTELL 2011

Muriel Casals i Couturier

Economista, presidenta d'Òmnium Cultural

Muriel Casals, presidenta d'Òmnium Cultural, cridanera de l'Aplec del 2011 (Foto Pla - Arxiu Municipal)

Avui em doneu l'oportunitat de compartir amb vosaltres l'Aplec de la Rosa i em permeteu ser al costat de la roseraire major, l'Helena Ges, que representa allò millor de Tona i, per extensió, del nostre país. És per mi tot un honor.

La visita que vaig rebre a la Seu Nacional d'Òmnium Cultural quan em vàreu convidar i em vàreu explicar el significat i el sentit d'aquesta festa, serà un dels bons records que guardaré de la meva presidència al front d'una entitat que aquest any celebra 50 anys de fidelitat a la llengua, a la cultura i al país.

Efectivament, "llengua, cultura, país" és el lema que orienta la nostra tasca tenaç, una feina que és possible gràcies als nostres quasi 25.000 socis i que volem compartir amb totes aquelles persones i entitats que desitgen el millor per al futur proper del nostre país.

Celebrar avui a Tona una festa en la que les protagonistes son les roses és simbòlic ja que les flors representen la bellesa que pren sentit quan es gaudeix compartint-la. Alhora celebrem una flor que floreix especialment a la primavera quan la natura ens convida a l'esperança de les fruites que vindran. Avui, aquí, quan pensem en la collita imaginem aliments pel cos, però també pel cor i per l'esperit. També per

la nostra intel·ligència; una intel·ligència que volem aplicar a la nostra vida en societat.

La nostra festa pot estimular una pregunta que em sembla pertinent: com som els catalans avui?

Aquest darrer any han passat moltes coses, algunes prou importants, que suggereixen que estem fent passos significatius endavant en el camí de la construcció del nostre futur com a nació. Assenyalaré dos esdeveniments, dos fets.

1) A la manifestació del 10 de juliol passat 1,5 milions de persones, catalans de totes edats, de les més diverses condicions socials i amb orígens geogràfics diferents, vàrem expressar de manera forta, clara i rotunda que: "Nosaltres decidim".

A vegades ens preguntem si el nostre clam va ser prou escoltat per tots aquells que tenen les claus per la possible resposta. No sé si el clam tan multitudinari

L'alcalde Josep Salom imposa la banda a la nova roseraire major, Helena Ges i Clot (Foto Pla - Arxiu Municipal)

La roseraire major Helena Ges i Clot (Foto Pla - Arxiu Municipal)

va ser prou escoltat, però del que estic segura és que ningú no pot dir que no el va sentir.

Optimista de mena, a més, crec que hi ha força indicis que la manifestació ha tingut un paper en el pensament i en l'acció dels nostres polítics.

Em refereixo als polítics, perquè crec que aquella manifestació, que va ser inicialment pensada com una protesta davant del que només es podia interpretar com una agressió per part del Tribunal Constitucional

espanyol, va ser de fet, una manifestació que expressava una proposta.

No protestàvem, proposàvem. I la resposta a la nostra proposta, una proposta que pren formes diverses, segons les diferents opcions pel que fa al grau de sobirania desitjat, només pot venir de forma completa des de la política. En democràcia, la societat civil fixa objectius, reclama, posa l'èmfasi en alguns temes, recorda i reclama, però no pot conformar l'organització institucional. La responsabilitat del sistema polític és

La carrossa de la roseraire major en arribar al santuari de Lurdes el mati del dilluns de Cinquagèsima (Foto Pla - Arxiu Municipal)

molt gran i una de les nostres tasques és posar els qui hem elegit davant de l'exigència de satisfer les nostres aspiracions.

2) L'altre fet, o millor dit conjunt de fets, molt important que hem viscut aquest darrer any ha estat el llarg i extens procés de consultes sobre la independència.

Quasi un milió (una mica més de 900.000) de persones s'han mobilitzat arreu del país per expressar la seva voluntat que la nostra relació amb els pobles veïns s'ha de decidir democràticament, utilitzant el sistema millor dels que, ara com ara, coneixem, és a dir, dipositant el vot dins d'una urna.

Els catalans ho hem fet a través d'un mecanisme que certament no era vinculant des del punt de vista de la legalitat vigent; el vot expressat en les consultes no era vinculant però ben segur que el gest ens vinculava, tota aquesta actuació ens ha vinculat. Perquè ens ha lligat més entre nosaltres i ens ha lligat amb el nostre país. Les relacions polítiques i socials han canviat a Catalunya precisament perquè hem viscut aquest procés.

En resum, el capital polític de Catalunya ha crescut de manera important quantitativament i qualitativa gràcies als fets que hem viscut darrerament.

Però us deia que volia pensar en la pregunta: com som els catalans avui? He començat parlant del què hem fet, de com hem viscut el darrer any i voldria reflexionar sobre fins a quin punt el què hem fet, el què hem viscut ens està transformant a cada un de nosaltres i sobretot a la nostra consciència col·lectiva.

Com som? També podríem preguntar-nos: quines virtuts tenim i/o quines virtuts ens manquen? La tradició grecollatina heretada pel cristianisme usa figures, generalment figures humanes femenines per expressar les virtuts, permeteu-me jugar amb això. Proposo que ens fixem en les 4 escultures de Pau Gargallo (Maella, Matarranya 1881- Reus, Baix Camp, 1934) que l'arquitecte Domènech i Montaner (Barcelona, 1850-1923) va posar a la façana de l'edifici principal (significativament allà on hi ha l'administració, és a dir la gestió del centre) de l'Hospital de Sant Pau. Hi veiem

la Fe, l'Esperança, la Caritat i l'Obra. Aquesta quarta virtut, pensava l'arquitecte, és la que fa possible que les altres 3 tinguin efecte, que les virtuts més conegudes siguin realment efectives, en definitiva l'Obra fa que la Fe, l'Esperança i la Caritat donin resultats.

La Fe té una actitud meditativa amb les mans en oració; escolta més enllà, o potser és més ençà? del pensament. L'Esperança té les mans obertes, mira cap amunt; està esperant alguna cosa, alguna cosa bona ben segur, que ha d'arribar, alguna cosa que ha de venir. La Caritat porta un colom entre les mans; és una figura que protegeix un ésser diferent que s'ha situat a prop, molt a prop, seu. Finalment, l'Obra mostra un aspecte seriós amb les mans creuades damunt del pit, en una actitud concentrada; ens suggereix que és pacient, decidida, tenaç; és a punt per actuar.

L'interior de l'església de Lurdes durant la missa del dilluns de l'Aplec (Foto Pla - Arxiu Municipal)

Us proposo de pensar quina relació tenim nosaltres com a col·lectiu amb aquestes virtuts: si hem sobreviscut com a poble és perquè hem tingut Fe. Qualsevol observador expert es meravella que la nostra llengua sigui viva després de les agressions i les persecucions tan brutals de les que hem estat objecte. En moments en què, raonablement, tot semblava perdut, recordem

L'Esbart Dansaire Castell de Tona ballant a la plaça Major (Foto Pla – Arxiu Municipal)

els duríssims 1714 o 1939, després de derrotes violentes seguides de repressions molt cruels, els catalans hem resistit i hem reconstruït.

La Caritat, l'amor a l'altre, l'acceptació d'aquell que és diferent, la voluntat d'incorporar a la catalanitat les persones que han triat Catalunya com a destí per viure, per treballar, per fer créixer els fills i per envellir, és sense cap mena de dubte una virtut que ens caracteritza. Sobretot és una virtut que volem nostra. La volem cultivar i ho fem tant que a vegades arribem a l'extrem d'oblidar l'amor propi!

He canviat l'ordre per mencionar l'Esperança darrera de la Fe i la Caritat. Em sembla que l'Esperança és la virtut que hauríem d'estimular en els moments actuals. Crec que els fets que he comentat en començar ens donen prou arguments per afirmar que d'una

banda el nostre futur depèn de la Fe que tenim més que provada en el nostre país, i per un altre costat de la Caritat que és el que avui en diem cohesió social i que ben segur que ens cal assegurar.

Però voldria dir que avui ens cal d'una manera molt i molt forta, fins i tot gosaria dir que ens cal de manera urgent, expressar l'Esperança. Ens cal saber que el futur que desitgem, un futur que volem compartir amb persones de passats diversos, és a les nostres mans. Unes mans com les mans obertes de la figura de Gargallo. Crec que la reivindicació que faig de l'Esperança és una manera d'interpretar el "Nosaltres decidim" de la manifestació del juliol passat i el voluntarisme del procés de consultes.

Si tenim Esperança ara és l'hora de l'Obra. Hi ha feina per a tothom i la volem fer.